

9. Elektronický nákup

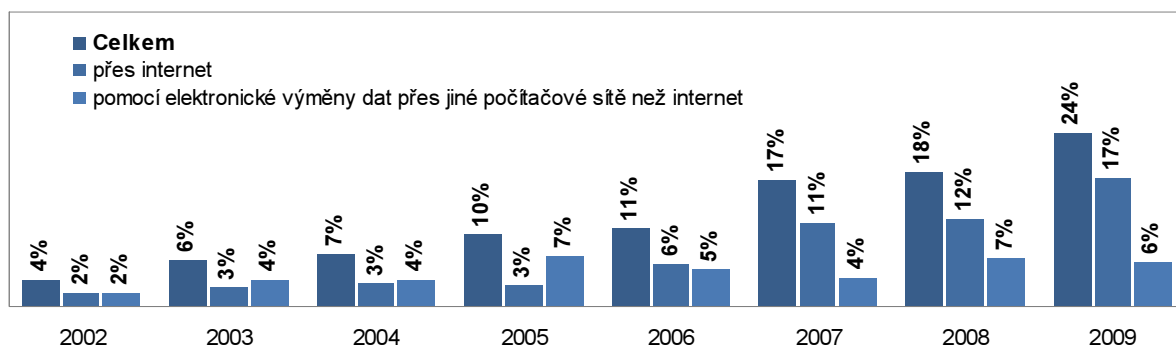
Elektronický nákup jako součást elektronického obchodování, je definován jako nákup (zadání objednávky bez ohledu na způsob platby nebo realizace dodávky) přes internet nebo ostatní počítačové sítě (privátní mezipodnikové informační sítě) přes webové stránky (web e-commerce) nebo pomocí elektronické výměny dat (EDI commerce). *Elektronické obchodování nezahrnuje nákupy realizované na základě objednávek, které byly připraveny z informací získaných na internetu, ale podány klasickou cestou (telefon, fax, písemná objednávka) nebo prostřednictvím e-mailu.*

Hlavní zjištění

- V roce 2009 zadalo v České republice nejméně jednu objednávku přes internet nebo jinou počítačovou síť, **elektronicky nakoupilo**, 36 % podniků. I když podniky v České republice u tohoto ukazatele zaostávaly o 2 procentní body za průměrem EU27, tak procento podniků realizujících aspoň 1 % svých nákupů přes počítačové sítě je v Česku již vyšší než průměr EU27. Co se týče podílu podniků, u nichž elektronické nákupy tvořily více než 10 % z finanční hodnoty všech jejich nákupů, patřila Česká republika dokonce mezi 6 států EU s nejvyššími hodnotami.
- *Stejně jako v případě většiny jiných ukazatelů v této oblasti, tak i využití elektronického obchodování (nákupů) je výrazně závislé především na velikosti podniku, zatímco nejmenší podniky jej využívají v 34 %, tak největší podniky v 58 %. Využití elektronických nákupů, kromě podniků v oblasti ICT činností (IT služby a telekomunikace), na druhé straně mnohem méně závisí na tom, čím se daný podnik zabývá. Tato skutečnost však již zdaleka neplatí, pokud bychom se podívali na intenzitu elektronických nákupů v jednotlivých odvětvích.*
- Zatímco v roce 2008 provedla elektronický nákup přes veřejně dostupné **webové stránky** čtvrtina podniků, tak další rok jich už bylo 32 %, tj. 87 % z těch, co nakoupily elektronicky. 12 % podniků (32 % z těch, co nakoupily elektronicky) zadalo objednávku pomocí **elektronické výměny dat** přes **internet** a 3,2 % podniků (9 % z těch, co nakoupily elektronicky) zadalo elektronickou objednávku na materiál, zboží nebo službu pomocí elektronické výměny dat **přes jiné sítě** než je internet. *Elektronická výměna dat, na rozdíl od nákupu přes webové stránky, je používána pro pravidelné, opakované, nákupy mezi podniky v rámci odběratelsko-dodavatelských vztahů.*
- I když se procento podniků nakupujících elektronicky v posledních pěti letech příliš nemění, roste **podíl** a také **finanční hodnota elektronických nákupů** realizovaných pomocí objednávek zadanych přes počítačové sítě. Jestliže v roce 2002 tvořily v průměru elektronické nákupy podniků v Česku pouhá 4 % z jejich celkových nákupů, tak v roce 2009 představovaly téměř čtvrtinu.
- **Elektronická výměna dat** se v roce 2009 podílela na elektronických nákupech podniků v České republice dvěma třetinami (60 % přes internet a 40 % přes ostatní sítě) a nákup přes veřejně dostupné **webové stránky** jednou třetinou. V posledních letech lze zaznamenat nárůst významu **internetu** jako hlavního komunikačního kanálu pro zadávání elektronických objednávek. Naopak využití ostatních počítačových sítí (většinou jde o vyhrazené privátní počítačové sítě) pro elektronické obchodování klesá.

Graf 9.1 Finanční hodnota elektronických nákupů uskutečněnými podniky v ČR

podíl na celkových nákupech v podnicích s 10 a více zaměstnanci v sledovaných odvětvích (%)

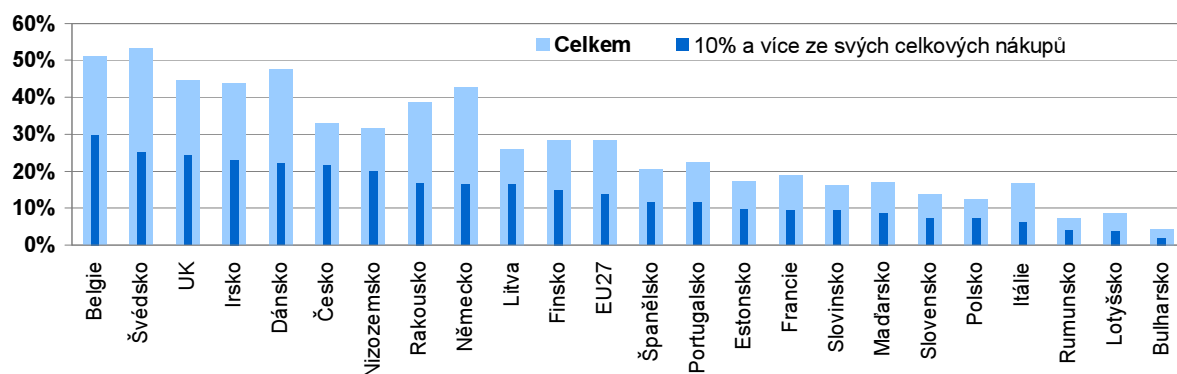
Zdroj: ČSÚ

Tab. 9a: Elektronické obchodování v podn. sektoru ČR v r. 2009 – podniky nakupující přes počítačové sítě

	Počet podniků celkem	Podniky nakupující přes počítačové sítě (zadaly alespoň jednu elektronickou objednávku):				
		celkem	přes webové stránky	pomocí elektronické výměny dat:		
				celkem	přes internet	přes jiné sítě
<i>podíl na celkovém počtu podniků v dané velikostní a odvětvové skupině (v %)</i>						
Podniky celkem (10+)	40 455	36,2	31,6	12,5	11,8	3,2
Velikost podniku						
10–49 zaměstnanců	32 218	33,8	30,1	10,6	10,1	2,4
50–249 zaměstnanců	6 738	42,7	36,1	16,9	15,8	4,5
250 a více zaměstnanců	1 499	58,3	45,1	33,6	28,7	14,2
Odvětví (ekonomická činnost)						
Zpracovatelský průmysl	12 676	35,3	30,2	12,1	11,0	3,5
Výroba a rozvod energie, plynu, tepla	907	38,1	33,5	16,6	15,8	2,7
Stavebnictví	5 762	29,6	25,0	10,0	9,8	1,7
Obchod; opravy motorových vozidel	9 520	40,8	36,1	15,6	14,7	4,2
Doprava a skladování	2 326	30,2	24,0	10,5	9,4	1,9
Ubytování, stravování a pohostinství	2 632	24,4	22,4	8,1	8,1	1,9
Informační a komunikační činnosti	1 218	71,0	66,7	25,4	24,6	8,2
Činnosti v oblasti nemovitostí	1 060	31,9	29,0	8,6	8,1	1,5
Profesní, vědecké a technické činnosti	2 447	46,0	43,3	11,3	10,8	2,6
Administrativní a podpůrné činnosti	1 907	29,0	24,6	9,1	8,8	2,5

Tab. 9b: Elektronické obchodování v podn. sektoru ČR v r. 2009 – hodnota elektronických nákupů

	Celkové nákupy (v mil. Kč)	Hodnota nákupů uskutečněných podniky elektronicky přes počítačové sítě:				
		celkem	přes webové stránky	pomocí elektronické výměny dat:		
				celkem	přes internet	přes jiné sítě
<i>podíl na celkových nákupech v podnicích v dané velikostní a odvětvové skupině (v %)</i>						
Podniky celkem (10+)	6 065,5	23,6	7,9	15,8	9,6	6,2
Velikost podniku						
10–49 zaměstnanců	1 370,5	13,9	9,1	4,8	3,5	1,3
50–249 zaměstnanců	1 781,0	18,7	9,7	9,0	6,3	2,7
250 a více zaměstnanců	2 914,0	31,3	6,2	25,1	14,5	10,6
Odvětví (ekonomická činnost)						
Zpracovatelský průmysl	2 072,9	26,0	7,8	18,2	8,1	10,1
Výroba a rozvod energie, plynu, tepla	724,0	34,3	7,5	26,7	23,4	3,3
Stavebnictví	459,9	5,7	2,7	3,1	2,8	0,2
Obchod; opravy motorových vozidel	2 048,3	25,6	9,8	15,8	9,8	6,0
Doprava a skladování	296,8	12,7	5,6	7,2	3,6	3,5
Ubytování, stravování a pohostinství	39,2	9,7	2,6	7,1	6,6	0,5
Informační a komunikační činnosti	160,5	20,8	10,0	10,7	6,6	4,2
Činnosti v oblasti nemovitostí	42,9	4,1	2,3	1,8	1,6	0,2
Profesní, vědecké a technické činnosti	156,2	8,2	6,6	1,7	1,6	0,1
Administrativní a podpůrné činnosti	64,7	11,2	7,0	4,2	2,2	2,0

Graf 9.2 Podniky v zemích EU, které v r. 2009 elektronicky nakoupily 1% a více z celkových svých nákupů podíl na celkovém počtu podniků s 10 a více zaměstnanci v dané zemi (v %)

Zdroj: ČSÚ a Eurostat